

Posamezne številke: Na-
vadne Din — 50, ob no-
deljah Din 1.—

TABOR izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri z
da umom naslednjega dne ter stane
mesečno po pošti D 10.—, za ino-
zemstvo D 18.—, dostavljen na dom
D 11.—, na izkaznice D 10.—
Inserati po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABORA",
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Poštnina plačana v gotovini.

TABOR

Posamezne številke: Na-
vadne Din — 50, ob no-
deljah Din 1.—

UREDNIŠTVO se nahaja v Mar-
iboru, Jurčičeva ul. št. 4, 1. nad-
stropje. Telefon intern. št. 276.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, priljublj. domo. Tele-
fon št. 24. BHŠ poštnoštevilni ra-
čun št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne
vzira. — Rokopisi se ne vračajo.

Leto: III.

Maribor, torek 4. julija 1922.

Številka: 147.

Kriza zdravstva v Sloveniji. Poraz klerikalne politike v Prekmurju.

(Iz govora poslanca dr. Kukovca v Razvanju 2. julija 1922.)

V malo dnevih bode izvršeno v na-
rodni skupščini končno glasovanje o
državnem proračunu. Glavno načelo
parlamentarne vladavine je po vsem
svetu, da se mora truditi vsak javni
činitelj, da se strogo drži prora-
čuna. Seveda velja to tudi za činitelje
zdravstva v Sloveniji. Proračun zdrav-
stva ni majhen, znaša 200 milijonov
dinarjev ali skoro milijardo v kronah.
Za Slovenijo je odobreno to, kar so
ljubljanški strokovnjaki zdravstva
svojemu ministru predložili, ker je
vse sprejel, kar se je zahtevalo. To je
meni ponovno izjavil sam minister na-
rodnega zdravja in sicer vsi zbornici
simpatični Karamahmedović, ki je
odstopil, in tudi g. Omerović, ki mu
je naslednik. Red pa mora veljati tudi
za Slovence. Če so v Ljubljani prera-
čunili, koliko se bode rabilo povprečno
za bolnike in povprečno število bolni-
kov in drugo rečijo, tedaj se ne more
vzeti resno, ako se v gonji zadnjih dni
vpije, kako se bodo bolnice zaprle,
kako bodo bolniki stradali itd. Ali na-
merava sanitetna uprava v Ljubljani
porabiti proračunske dohodke za te-
koče izdatke, ali ne namerava? Če na-
merava, tedaj je bojazen krize bolnic
očitno neutemeljena. Če pa hoče po-
rabiti kar bi morala dati za bolnike,
za pokritje 20 milijonov kron dolga,
tedaj naj pa to pove, ker se mora tako
upravo pravočasno napoditi. Če ni
Ljubljani avtoritete, ki bi to zmogla,
znal bode si pomagati narod sam, ki
tudi zna do pet štet in je sit časniskih
zavijanj.

Jaz sem pretekla tedne imel ponov-
no razgovore z ministrom narodnega
zdravja Omerovićem, ki ima trdno vo-
ljo, v Ljubljani red napraviti in govo-
ril sem s pomočnikom ministra g. Ni-
kolčevićem in z njuno desno roko načel-
nikom Stamparom, ki uživa po celi dr-
žavi največji ugled. Vsi so ene misli,
da smo Slovenci imeli le enega dr.
Orožna, ki ga pa žalbog ne moremo na-
domestiti. V ministrstvu zdravja ozna-
čujejo slovenske pritožbe glede zdrav-
stva kot nestvarne in hudobno zavite,
gospodarstvo pa z ozirom na razpolo-
žljiva sredstva nedopustno in samovoljno.
Pravijo, da Hrvati razmeroma nič
več ne dobivajo, pa izhajajo, Slovenci
pa kakor otroci prireajo škandale in
so celo stari strokovnjaki krenili na
časniškarsko avtonomsko pot. Jaz sem
moral smatrati navedbe iz tako odlič-
nih strani kot kolikor toliko utemelje-
ne, če bi tudi ne bile točne. Videl sem,
da se zaradi slovenske neljavnosti na-
merava pustiti Slovence, da delajo na
svoji odgovornosti, kar hočejo, če bi
tudi res bolnice zapirali. Tega stališča
nisem mogel odobriti, ker ljudstvo in
ugled Slovencev in države ne sme tr-
peti zaradi nesposobnosti in hudobije
pokvarjene inteligence. Zahteval sem
od ministra, da po strokovnjaku, kate-
remu zaupa, stanje zdravstva v Slo-
veniji preišče, naj pošlje tudi Turka,
če bode le strokovnjak. Naj se izdela
načrt za sanacijo dolgov brez škode za
redno daljnje poslovanje bolnic. Naj
se za novi proračun uvede po potrebi
hrvaški avtonomni sistem, če je podr-
žavljenje zdravstva zgroženo. Red in
konec komedij pa mora biti na vsak
način. Minister je pristal na mojo za-
htevo s tem, da ne bode poslal Turka,
pač pa strokovnjaka iz Hrvaške, ktera
ima vzorno zdravstvo pod poštival-
nim delegatom svojim dr. Lochertom.

Gospod načelnik Stampar je x to

Murska Sobota, 3. jul. (Izv.) Za
včeraj je klerikalni poslanec Puš-
njak napovedal shod v Pucineh. Pri-
šlo je krog tisoč ljudi. Po Pušenjako-
vem govoru, ki je bil sprejet hladno,
je vstal g. Štefan Kuhar iz Markišave,
odklonil izvajanja Pušenjaka ter
klerikalno politiko sploh in izjavil, da
stoji Prekmurje v naprednem taboru.

Narodni poslanci v Zagrebu.

Zagreb, 3. jul. (Izv.) Včeraj do-
poldne so si poslanci ogledali znami-
tosti Zagreba in obiskali vse najvaž-
nejše kulturne zavode in muzeje. Ob
12. uri so bili na zakuski pri namest-
niku Demetroviću. Navzoči so bili vsi
gostje iz Beograda, delegati novinar-
skega združenja in zastopniki vojaš-
kih in civilnih oblasti. Razvil se je in-
timen razgovor, ki je trajal do 14.
ure. Posl. Aleksa Žujović je v prisr-
nem govoru namestniku in soprogi za
gostoljubnost izrekel zahvalo in je
naglasil, da poslance veseli odkritosr-
čen in topel sprejem v Zagrebu. Gospa
Zofka Demetrovićeva je odgovorila in
naglašala, kako potrebno je, da se vsa
tri plemena med seboj dobro spozna-
vajo, da tako čimprej pridemo do de-
janske edinosti. Beograjskim novinar-
jem je zagrebška sekcija združenja
priradila kosilo v narodnem kazinu.

Vse ljudstvo mu je burno prihrjevalo
in nato na Kuharjev poziv zapustilo
zborovališče. Pušenjak je ostal sam.
Klerikalni naskok na evangelijski del
Prekmurja se je popolnoma razbil. V
Prekmurju vlada veliko navdušenje za
skupni nastop vseh naprednih sil proti
klerikalcem.

Fin. minister dr. Kumanudi in posl.
dr. Šečerov, glavni poročevalec o pro-
računu, sta imela včeraj konferenco
z gospodarskimi krogi Zagreba v po-
svetovalnici trgovske in obrtne zbor-
nice. Posvetovali so se o naših gospo-
darskih razmerah in gospodarski krogi
so imeli priliko, izreči svoje nazore
in želje. Sklenilo se je ustanoviti eno-
tino organizacijo trgovine in industrije
za celo državo. Tekom včerajšnjega
dne sta obiskala predsednik demokrat-
ske stranke Ljuba Davidović in fin.
minister dr. Kumanudi Dijaški dom.
Popoldne so gostje napravili v avto-
mobilih izlet v okolico. Nekaj srbskih
kmečkih poslancev se je peljalo v Šes-
tine, kjer so položili cvetke na grob
Ante Starčevića. Ob 9. uri zvečer so
se gostje s posebnim vlakom odpeljali
v Beograd.

PROTI BOLGARSKIM ZLOČINOM. RAZKINKANA ORGANIZACIJA MORILCEV V NEMČIJI.

Zadeva pride v sejo Zveze narodov.

Beograd, 3. jul. (Izv.) Včeraj od
10. do 13. ure se je vršila ministrska
konferenca, katere so se udeležili vsi v
Beogradu navzoči ministri, izvenzem-
ci generala Vašića. Razpravljalo se je
o bolgarskih zločinih povodom zad-
njega vpada na naše ozemlje ter o ko-
rakih, katere treba storiti, da se na-
pravi teli sovražni akciji Bolgarske
konec. Soglasno se je vlada odločila
za energične mere. Definitivni sklepi
v tem vprašanju niso bili storjeni radi
nenavzočnosti vojnega ministra. Nato
je minister Marinković poročal o svo-
jem potovanju na Bled in o obisku pri
kralju. Minister vztraja na svoji de-
misiji.

Beograd, 3. jul. (Izv.) Predsed-
stvo Zveze narodov je sporočilo naši
vladi, da bo imela Zveza 15. jul. sejo,
in je pozvala našo vlado, da odpošlje
delegata. Našo državo bo v sejah za-
stopal dozdajni naš sofijski poslanik
Mihajlo Restić kot dober poznavalec
razmer v Bolgarski zlasti v zadevi gi-
banja komitašev. V sejah Zveze naro-
dov bodo razpravljali o razmerju naše
kraljevine, Rumunije in Grške napram
Bolgarski. Značilna je taktika bolgar-
ske vlade, s katero hoče zabrisati utis
dogodkov na svojih mejah, ki so nastali
s podpiranjem odpošiljanja komita-
ških čet na naše in grško ozemlje. —
Bolgarska sama se je postavila, da o-
slabi našo akcijo, v položaj obtožitelja
ter je izjavila v notni na Zvezo naro-
dov, da zahteva pomoč, da lahko z u-
spehom ščiti svoje meje, češ da je sa-
ma preslaba, da bi ustavila gibanje ko-
mitaških čet. Med našo, rumunsko
in grško vlado se vrše te dni živahni
dogovori o načinu, kako obvarovati te
države pred zločini bolgarskih band in
zasigurati mir na Balkanu, ki ga Bol-
garska stalno ogroža.

Rumunija proglasila obsedno stanje
na bolgarski mej.

Beograd, 3. jul. (Izv.) Iz Buka-
rešte poročajo, da je rumunska vlada
proglasila obsedno stanje na bolgarski
meji.

Helfferich pobegnil.

DKU Weimar, 2. julija. (Wolff).
Kakor poročajo tiringenskemur mini-
strstvu, je bil izdan ukaz, da morajo
oblasti zapreti vse člane organizacije
»C«, ki je zapletena v umor dra. Ra-
thenaua. Ta ukaz je večinoma že izvr-
šen. Zaprtih je večje število kompro-
mitiranih oseb. Oblasti so odkrile va-
žen dokazilni material, katerega vse-
bina pa ostane tajna.

Berlin, 3. julija. (Izv.) Nekda-
nji državni kancelar dr. Helfferich je
nenadoma zapustil Berlin. Nihče ne
ve, kam je odšel. (S svojim begom je
dr. Helfferich prostovoljno pokazal, da
nima čistih rok, ampak da je zapleten
v afero umora dr. Rathenaua. Op. ur.)

STOJAN PROTIČ V ZAGREBU.

Zagreb, 3. julija. (Izv.) Včeraj
je prispel semkaj poslanec Stojan
Protič.

KAJ BO S POMILOŠČENJEM STEJICA.

Beograd, 3. julija. (Izv.) Mini-
ster pravde dr. Lazar Marković je od-
potoval na Bled, da pojasni kralju po-
ložaj glede obsodbe atentatorja Stejica.
Minister vztraja pri prvotnem predlo-
gu, da se obsojenca ne sme pomilostiti.
V tukajšnjih krogih zatrjujejo, da bo
minister pravde podal demisijo, če
kralj vztraja pri sklepu za pomilo-
stitev.

BORZA

Zagreb, 3. julija. (Predborza. Izv.)
Dunaj 0.02%—0.0282, Praga 10.10, Za-
greb 1.67%, Newyork 526%, Berlin
1.31, Pariz 44.27, London 23.32, Italija
24.77, Budimpešta 0.50, Varšava 0.11%.

Zagreb, 3. julija. (Preborza. Izv.)
Pariz 6.60, Curih 1462%, London 3.49,
Berlin 20%, Dunaj 0.41%, Praga 1.51%,
Milan 3.75, dolar 77%, Budimpešta
7.60.

svrhu že na poču v Slovenijo. Zanesem
se, da se bode našla prava pot. Zasle-
dovali bomo stvar tudi poslanci. Dali
bomo priliko javnosti, da sodi. Kriza
zdravstva ni treba, ker so sredstva tu
in so davkoplačevalcem še celo preve-
lika. Nedostatkli polpretekle dobe naj se
popravijo, pa ne s protesti in smešno
gonjo, za katero se noben resen človek
ne more ogreti. Zdravniki naj pa tudi
sami stvar vzamejo v roke in razkrinka-
jo krivce. To bode ugled Slovenije le
dvignilo. Tedaj utegnemo tudi doživeti,
da ne bode treba, da bi »kulturnega«
Slovence vlekli iz blata musliman in
Hrvat.

Marginalije.

Val sovraštva, negacije in anarhiz-
ma, ki polagoma poplavlja vso Evropo
in ruši ne samo ono, kar je trilega in
vrednega, da se poruši, ampak tudi po-
zitivne in trajne vrednote, sad večsto-
letnega človeškega boja za napredek,
luč in resnico — ta val je skoraj že po-
popolnoma poplavljal našo domovino in
redkokje še vidiš vrh, ki bi molel iz
umazane povodnji. Grabežljivi prsti
razkačenih in ljubosumnih sebičnejšev
segajo po vsem, kar je bilo narodu sve-
tega, ko je še trpel v sužnosti. Kakor
deca segajo nepremišljeno in brezob-
zirno po dragocenih vazah, ki padejo
na trda tla in se razbijejo. Vsak narod
ima take dragocene vaze v svoji hiši,
vaze, ki ne smejo nikdar postati igrač-
ka, nikdar biti izvržene slepim stra-
stem in spremenljivemu ukusu ulice!

Koliko črepin je že leži na naših tleh
— a kaj je komu mar? Pri nas se vse
z užitkom in cinizmi veselim opijur-
je; vsaka pametna misel se zavrne a
solistično dialektiko in vsak plemenit
namen poplaja s psovko. Nič ni varne-
ga pred strastmi, noben moralni zakon
ne sme biti cel, nedotakljiv in vsem
brez razlike enako svet. Če misliš ne-
koliko drugače kakor drugi, te jezuit-
ski dogmatiki udarijo po glavi: ni var-
no misliti, po drugih se ravnaj! Če tr-
diš, da si patriot, se ti včerajšnji za-
krknjeni patrioti smejejo; če trdiš,
da si idealist, te proglase za hinavca,
če izgovoriš besedo poštenost, je zna-
menje, da imaš nepošteno namene itd.

Vse to so posledice naše politične
nervozne, bolestone stanja, ki so je
razpaslo med našim narodom povzro-
čeno o.d. preneglih zgodovinskih iz-
premeh in povečano za demagoško po-
likito narod, voditeljev. Če bi se mogel
evropsko vzgojen intelektualce popol-
noma živjeti v naše razmere, bi se mu
godilo tako, kakor grškemu filozofu,
ki je z lučjo ob belem dnevu iskal po-
štenih in pametnih ljudi. Taki namreč
izgledamo v našem časopisju in v jav-
nosti sploh.

V Nemčiji vidimo ravno kar na de-
lu stare monarhiste in imperialiste.
Tudi tam se je razvila povodenj strasti
in sovraštva, tudi v Nemčiji se vodijo
neskončni strankarski boji. Kljub te-
mu pa nikdo ne deluje proti intere-
som nemškega naroda, nikdo neče sla-
biti nemške države, kaj še da bi jo ho-
tel prodati in izdati. Vsi se prepirajo
zgolj o tem, kako bi nemški narod in
njegova država postala kar najsilnejša
in najodpornjša. Na to delajo repu-
blikanci, a — mutatis mutandis — tudi
monarhisti. Spor se vodi zgolj za obli-
ko, za metode, za politično stran na-
rodnega življenja, ne pa za narod-
no in državno jedinstvo. Če se na Ba-
varkem pojavljajo tzv. separatistične
tendence, tedaj je to samo znamenje,
da je po mnenju Bavorcev berlinska
politika premalo nemška. Zakaj za ba-
varkimi separatisti stoje najzagriže-
nši vsenemški nacionalisti.

Pri nas je vse narobe. Izgleda, da so se naši ljudje kar čez noč izpremenili in prenovili od nog do glave. Može, ki o njih dobro veš iz lastnega spomina da so bili v prejšnji državi, pod tujim jarmom, pod tujim vladarjem, tja do kosti lojalni patrioti in ki so se neradi sprijaznili z dejstvom, da te države ni več — se danes posmehujejo patriotizmu, češ, to je zastarel pojem. Smešen jim je nacionalizem, smešna ljubezen do močne in krepke države; vse je smešno in vse samo hinavstvo. Začuden vprašuješ, odkod ta izprememba? Kako so mogli avstrijski monarhisti postati republikanci, klerikalni reakcionarji socialisti, prejšnji patrioti revolucionarji? Kako je mogoče, da so ljudje, ki so pred par leti oznanjali evangelij jugoslovenske ideje, danes trdovratno taje, da bi ta ideja sploh pomenila kaj več kakor petošolski verzi? Kako je mogoče, da pri nas ljudje tako naglo izpreminjajo nazore in mišljenje, tako slepo in površno begajo s poti na pot? Kako je mogoče, da pri nas pridejo na vlado res sami »ničvredni« ljudje, kakor jih opisujejo njihovi nasprotniki in da političnim in državnim genijem ne preostane nič drugega kakor hujskati po listih proti sedanjemu režimu, mesto da bi se sami sporazumeli in ustvarili nov, boljši režim, pred katerim bi se po vseh zakonih današnjega političnega življenja moral umakniti sedanji režim? Kako je mogoče, da lahko list, ki je pred 3 leti lomil kopje za integralno Jugoslovenstvo, za ideje narodne unifikacije, proglašaja za izdajalce slovenskega naroda one, ki še danes niso vrgli puške v koruzo in ki še vtrajajo na torišču jugoslovenskega narodnega jedinstva, uverjeni, da bodo z aktivnim delom lažje zavrnili poskuse plemenske hegemonije. In če ideje napredka ne zmagajo takoj; če v štirih letih ne doživimo vse zgodovine, ali naj proglasimo prokletstvo nad napredkom in našo zgodovino sploh?

Masaryk je dejal v prvih dneh svobodne republike: Narodu, ki je vaju odvisnosti, je težje v svobodi kakor v nesvobodi. In v tem leži tudi naša tragika. Lažje bomo zapravili svobodo in lepo narodno bodočnost, kakor smo si jo pridobili.

Politične vesti.

* O sedanjem položaju v Nemčiji prinašajo praški »N. Listy« obsežno poročilo svojega berlinskega dopisnika dr. Vlastimila Klime, ki končuje s sledečimi besedami: Naj je že kakorkoli in naj se akcija proti nacionalizmu izvaja iz teh ali onih vzrokov, je gotovo eno: Duh nemškega naroda je šovinistično nadut kakor je bil pred vojno in med vojno. Vsakdo, kdor ima oči in ušesa in ve presojati se lahko o tem prepriča. Povsod vidite velenemške barve: na napisnih deskah, reklamah, ovitkih, praporih. Povsod oboževanje spominov in tradicij iz časa največje

germanske slave. Povsod mirno vise in se razprodajo slike Hohenzollerjev, ne da bi se kdo spodbudil nad tem. Vse, kar spominja velikosti in jedinstva Nemčije, se časti kot simbol. Zato pa, če greste mimo oken kakega pevskega društva, slišite še vedno ono staro: »Deutschland über alles«. Naši pismo-uki, ki tako radi razlagajo, da se Nemčija preobrača, naj bi šli v Nemčijo pogledat, kako tam vzgojujejo novo generacijo; poslušali bi naj petje šolske dece ko se vrača z izletov, ogledali si čepice nemških srednješolskih in visokošolskih dijakov, proučili njih nacionalni ponos — pa bi morali priznati, da v Nemčiji raste generacija — revanša.

* Za izgon članov bivših dinastij iz Nemčije. V monarkovskem deželnem zboru je stavila frakcija neodvisnih socialistov predlog, s katerim zahteva 1. da se sprejme državni zakon izgonu vseh moških članov bivših kneževskih rodbin iz Nemčije; 2. da se izženejo iz Bavarske vsi moški člani bivše bavarske kraljeve hiše Wittelsbachov in da se jim prepove prestopiti bavarska tla, v slučaju povratka pa se kaznujejo z zaporom od treh mesecev do 5 let; 3. da se preiskava o umoru posl. Garlisa poveri zanesljivemu republikansko mislečemu komisariju.

* Proti nemškemu monarhistom. Preiskava proti morilcem dr. Rathenau in njihovim pomagačem je pokazala, da gre tudi v tem slučaju za člane takozvane organizacije »Cl«. Državna vlada je bila radi tega prisiljena odrediti potrebne mere. Že izdani naredbi državnega prezidenta se priključijo separatne odredbe, tičeče se omenjene organizacije. V členu 2. druge naredbe za zaščito republike se določa: Osebe, ki vstopijo v društvo, o katerem vedo, da ima nalogo, usmrtiti člane sedanje vlade, bodo kaznovane s smrtjo ali z dosmrtno ječo. Ravnotako bodo kaznovane osebe, ki bi tako društvo ali organizacijo podpirale z denarjem. Osebe, ki vedo za obstoj take organizacije in je ne ovadijo, bodo kaznovane z zaporom.

Dnevna kronika.

— Kraljevo kronanje se vrši glasom poročila beograjske »Samouprav« meseca septembra na zelo sirovesen način.

— Kongres jugoslov. novinarskega združenja se vrši 8. in 9. sept. v Subotici.

— Kleklova naivnost. V Prekmurju se dogajajo čudne reči. Vnela se je velika borba med krščanstvom in svobodomiselnostjo. Pa še kaka! Le čuj! Vlada hoče uvesti slovenski katekizem, ki bi se od prejšnjega razlikoval toliko, da bi se prekmurska deca učila namesto: vora — vera, pišpek — škof itd. Sicer je naš katekizem aprobiran od cerkvene oblasti in doslej se še nikdo ni pritožil, da bi vlada uvažala novo vero, na pr. ljubljansko vero. Toda

Prekmurci odločno odklanjajo novi katekizem, češ, pustite nam stari katekizem, ki smo ga imeli pod madžarsko vlado. »Ljudski voditelji«, mesto da bi poučili ljudstvo in mu dopovedali, da katoliška vera ni odvisna od besed »vora« ali »vera«, pa se laskajo ljudski neumnosti in pravijo: O, prav je, glejte, vero bi nam radi vzeli! In naivni plebanuš Klekl, ki s svojim duhom tiči še globoko v časih, ko je cerkev zažigala »krivoverce«, je pisal v svojem listu: »Naznamo oblasti, da se njenemu odloku ne uklonimo — in če nas v naši veri ne pusti pri miru, potem naj gotovo računa na to, da se bo problem Prekmurja za kratek čas pred »Zvezo narodov« obravnaval.« Torej bo Zveza narodov mobilizirana radi katekizma. Veselo mora biti onstran Mure.

— Rajanje v studenskem logu v korist Sokolskega doma v Studencih je včeraj uspelo prav dobro. Nabralo se je obilo ljudi, ki so se prav izborno zabavali. Najbolj pa je »vlekla« vedežvalka, prava ciganka, katero so bili Studenci angažirali za svojo prireditelje.

— Studenški nemčurji in rajanje. Kaka zagrizena strast proti Slovincem in vsemu kar je našega, prevzema še vedno studenške nemčurje, dokazuje najbolj to, da so v noči od sobote na nedeljo hoteli politično zgojnicno prostor, kjer se je včeraj vršilo rajanje v korist Sokolskega doma v Studencih, kar so pa preprečili naši ljudje, ki so prostor stražili ter nemčurje nagnali. Ako se ti ljudje v najkrajšem času ne iztrežijo, bo treba poseči v njihovo strupeno gnezdo z drugimi sredstvi ter ga temeljito izprazniti.

— »Jugoslavija« prodana. Na Ker se je že čisto namigavalo, se je zgodilo: zloglasni Anton Pesek je prodal svojo »Jugoslavijo« z naročniki in čitatelji vred gospodu Kamenaroviču. Da bi lepše izgledalo, je »Jugoslavija« sama v nedeljski številki objavila, da prehaja v last posebne časopisne družbe, ki izdaja tudi še zagrebško »Svobodno Tribuno« in par drugih listov. Resnica pa je, da je ta družba ustanovljena od »Jadranske banke«, oziroma njenega ravnatelja Č. Kamenaroviča, ki je kupil obenem tudi Peskovo tiskarno in hišo v Wolfovi ulici. Tako je prišel tisti list, ki je bil nekoč res neodvisen in naroden, preko raznih separatističnih in klerikalofilskih metamorfoz v bankarske vode. Kaj porečejo k temu narodni socialisti, ki so se dali zapresti v Peskove mreže ter izkoristiti v njegove umazane spekulacije? Ali bodo sedaj sledili tudi bankirju Kamenaroviču? Ali bodo sedaj pomagali tudi Kamenaroviču do milijonov, kakor so pomagali Pesku, ki je od navadnega učitelja prišel do milijonarja, saj je dobil sedaj za list, tiskarno in hišo 15 milijonov? Nas demokrate pa le veseli, da se je tako zgodilo, ker sedaj vsaj vemo, zakaj se je famozni g. Kamenarovič tako zagnal v naše voditelje, hoteč jih zadušiti s svojimi smradljivimi

jokati, nakar me je mama zapodila iz sobe. Strašno mi je bilo.

G. Janko in Milan sta prišla. — Vsa objokana sem šla v sprejemnico. Videla sem Milana — zelo je fletkan. — Bogve kaj mi bo povedal. Mama je bolela glava in šla je spat. Z Milanom sva šla na vrt. Pokazal mi je pištolo in rekel, da jo je dobil za god. Pomeril jo je name, jaz pa sem vztrepetala in padla po tleh. »Šlepa neumna, saj ni zaresna,« je rekel Milan in me pobiral. Zdaj me je začel stiskati za roke, ker pa so ga moji nohti ovirali, jih je kar porezal — dasiravno sem kričala. Strašno je hudoben. Pravil je tudi, kako se imajo v šoli. Meni pa ni šlo nič do srca, ker me je bolela bridka izguba mojih krasnih nohtov. Dejal je tudi, da imajo v njihovem razredu zelo fletno punčko in da se imata rada. Vprašala sem ga, če se mu jaz dopadam. Dejal je, da me ne poljubi za ves svet, ker nisem tako lepo debela kot njegova Magda. Strašno me jezi! Ali sem res tako zelo grda! In kaj vse sem mogla prestati zaradi lepote. Mama mi ne kupi ničesar lepega, od Nine ne dobim več bombonov, povrh pa me še Milan ne mara. Nikoli več mi ne pride na misel, da bi hrepenela po ljubezni.

bombami. To vidi in ve danes tudi vsa poštena javnost. Blato, ki ga je metal na demokrate, ostaja na njem samem ter na njegovem zavodu.

— Društvo konceptnih uradnikov politične uprave v Sloveniji ima dne 13. junija 1922 ob 4. uri popoldne v sejni dvorani mestnega magistrata ljubljanskega izredni občni zbor. Ker so na dnevnem redu volitve novega odbora in važne organizatorične zadeve, se vabijo člani, da se ga v čim obilnejšem številu udeležijo. Odbor.

— Radić in dušno zveličanje. V Hrvatskem bloku je nastal hud notranji spor med klerikalni in antiklerikalni sranski. Radić je te dni imel na grobu blokaškega poslanca M. Krpića-Močkara hud protiklerikalni govor. Dejal je med drugim: »Popi, prav posebno pa še škofje najmanj verujejo v Boga. Zato je naš Krpić raje veroval v kmeta... Pokojnemu Krpiću ne bodo na drugem svetu pomagali rožni vence, očenaši pa druge popovske čenče, pomagalo bo samo to, da je bil Hrvat in republikanec, čist kakor solnce...« Navzoč blokški župnik Rittig je bil v strašnih škripeh. Pravijo, da je bil Radić v znamenju — vinskih duhov. Sicer pa — in vinum veritas!

— Senska tatova. Pod gornjim naslovom smo prinesli dne 24. junija v števil. 141 »Tabora« notico, kjer se očitno »posestnikoma treh konj« na Fali, da sta bila zasačena pri tatvini sena na posestvu Andreja Verdovnika v Gorečji vasi. Andrej Verdovnik pa nam poroča, da je vest neresnična, ker njemu sploh ni bilo ukradeno seno, kar radevolje popravljamo, kor smo bili mistificirani.

— Vlóm. V noči na 18. junija so dosedaj neznani vlómilci pri posestniku Francu Kosiču v Vučji vasi, okraj Ljutomer, vdrli skozi okno v žitno shrambo, odprli od znotraj vrata in odnesli 200 kg ajde, 30 kg pšenice, 40 kg rži, sodček z 52 litri vina ter 4 vreče v skupni vrednosti 5840 K. Hišne preiskave, ki jih je orožništvo pri nekaterih te tatvine sumljivih osebah izvršilo, so ostale brezuspešne.

— Aretacija. Zandarmerija v S. Ilju v Slov. goricah, je dne 30. junija aretirala 22 letno delavko Marijo Pivec iz Staregore ter jo oddala v zaporo okrožnega sodišča. Pivec je sumljiv za hudodelstva detomora.

— Požar. Dne 16. junija okrog 10 ure dopoldan, je pri posestniku Pavlu Ogrincu v Laporju, okraj Slovenska Bistrica, v gospodarskem poslopju izbruhnil na dosedaj neznani način požar ter jo s hišo vred, ki je bila z gospodarskim poslopjem pod eno streho, popolnoma upepelil. Pogorelo je vse razun par volov, enega pluga in voza, kar se je še posrečilo rešiti. Škoda znaša okoli 100.000 K, ki pa je deloma zavarovalnino krita.

— Proti germanofilskim tendencam. Nedavno se je ustanovil v Novem Sadu Goethejev klub, ki si je nadel nalogo, da širi poznavanje klasikov. Prebivalstvo pa je te dni spontano ustanovilo

Slovenske knjige na mednarodni razstavi knjigarske industrije v Florenci.

Pričetkom maja je bila v Florenci v Italiji otvorena mednarodna razstava knjigarske industrije. Razstava je razdeljena na tri oddelke. Prvi oddelek se nahaja v bivši kraljevi knjarni v Bobalijevem parku. Tu je razstavljena v posebnih sekcijah knjigarska industrija Italije, Rusije, Nemčije, Francije, Anglije, Poljske, Madžarske, Španije, severoameriških Združenih držav ter Romunije. (Jugoslavija se razstave, kakor vedno, žal ni udeležila). Drugi oddelek, ki vsebuje knjigarske razlike starih izdaj se nahaja v znani palači Pitti, dočim se tretji oddelek — knjige za ljudstvo, za mladino, učne knjige itd. — nahaja v palači Noufinito. V prvem oddelku vzbuja največ pažnje ruski oddelek, ki napravlja na gledalca silen dojem. Ta oddelek svedoči poleg starejših del tudi veliko podjetnost boljševikov v širjenju literature med narod. V tem oziru so boljševiki storili silno veliko. Najlepši in najbogatejši pa je vsekakor nemški oddelek, saj je znano da Nemci že od davna prednjačijo na tem polju. Pažnjo na zaslužita posebno tudi ita-

Iz mojega dnevnika.

Konec.

21. maja 1918.

Danes zopet ta neumna šola. Vprašana sem bila matematiko, znala nisem nič. Profesorica je dejala, da v šoli nič ne pazim in doma nič ne delam. Saj me ne boli petica, kmalu bom spoznala Milana, pa bi se učila, ko sem tako vesela, da bi vriskala. No, zdaj ne bo samo Nina ljubila, tudi jaz razodenem mama svojo srčno skrivnost, to bo gledala. Reči tako ne more nič. Če je Nina dovolila, mora tudi meni, za vse velja ista pravica.

Vame zaljubi in pusti Nino. Mama bi Ko sem prišla iz šole sem slišala Ninino povest. Mama je pripovedovala, da ji je nekdo nalil tinte v steklenico in ona se je mazala z njo po obrvih. Napravila sem se zelo sočutno in kakor da nič ne vem o tej stvari, sem rekla mama, da si Cili maže z neko stvarjo obrvi. Mama se je strašno zezila in jo takoj zapodila iz službe. Cili ima res temne obrvi; na mojo srečo pa tudi mama, da si Cili maže z neko se gre. Zelo sram bi jo namreč bilo, če bi Cili raztrgala okoli, da naša Nina ima črne obrvi in da si jih le maže.

Popoldne je prišel g. Janko na obisk; ljubeznivo me je pogledal in me celo pobožal. Najbrž mu zelo ugajam. Milan bo že preje zvedel, kako lepa sem. Vem, da mu bo g. Janko vse povedal o meni. Za slovo mi je rekel, da pripelje jutri s seboj Milana. Kako bom srečna!

22. maja 1918.

Nina si je kupila novo steklenico barvila za obrvi. Strašno je vesela. Mama je namreč povabila g. Janka, naj nas obišče vsaki dan. Tako rada bi si malo namazala obrvi. Krasna bi bila. Nina je odšla na vrt, jaz pa smuk v njeno sobo; previdno sem si namazala obrvi in napudrala roke. Pa ko smo sedeli pri južini, me je mama prišla, zakaj imam tako črne obrvi. Nina je tiho odšla v svojo sobo in prinesla odmašeno steklenico, ki sem jo pozabila zamašiti. — Izdana sem, lagati ne pomaga. — Ko me je mama peljala v sosednjo sobo in me vprašala trdo, kdaj in kje sem si namazala obrvi, sem kratekoma vse priznala in ji rekla, da si Nina tudi maže obrvi; opomnila sem jo, tudi, da velja za vse ista pravica. Mama je bila videti zelo huda in je rekla, da mi je hotela nekaj prav lepega kupiti, zdaj pa ne dobim ničesar. Mene so polile solze, začela sem glasno

novi Masarykov klub, ki ima namen, poglobljati poznavanje vseh slovanskih ideologij. Srbska Matica je za novo biblioteko nabavila zbrana dela tega velikega slovanskega ideologa. (Op. ured. Goethejev klub je zasledoval cilj širiti na naših tleh zanimanje za nemško kulturo. Z Masarykovim klubom je ljudstvo pokazalo, kako misli o nemški kulturi in da se zaveda, da bo Slovane rešila in unapredila slovanska kultura!)

— **Z dunajskega trga.** Samo par števil: voli kg žive teže 2800 do 3300 K; svinje pitane 5200 do 6000 K. Mesne cene: goveje meso kg po 5200 do 6000 K; telečje 4000 do 6200 K; svinjsko 5200 K; do 7800 K; Kokoši 5000 do 13.000 K; goski 8000 K kg; sladkor 2600 K; moka 1350 do 1700 K; zeleni fižol 2000 do 2200 K; črešnje 800 do 1600 K. Jajce komad 280 do 290 K.

— **Papež in palestinski židje.** Kardinal Gaspari je poslal Zvezi narodov pismo s sledečo vsebino: Sveta stolica nima nič proti temu, če imajo židje v Palestini enake državljanske pravice, kakor jih uživajo pripadniki drugih narodov in veroizpovedanj, ne more pa se strinjati s tem, da bi se dalo Judom se strinjati s tem, da bi bile pravice krščanske vere nezadostno zavarovane.

Dopisi.

Ptujska gora. V nedeljo 25. junija je priredilo naše izobraževalno društvo veselico v proslavo Vidov-dana. Prireditelj je bila zelo dobro obiskana, reditev je bil župnik Zagorščak dovolil, čeprav si je župnik opozoriti, naj svoje ovčice iz prižnice opozoriti, naj veselice ne posetijo. Gospod župnik menda ne ve, da je dandanes tako nemarno hujškanje po zakonu kaznivo! — Še nekaj: Na Vidov dan smo bili pri maši. Naša fara ima organista, ki orglja in poje dnevno pri vsaki maši; le na Vidov dan ni smel orgljati niti peti! Tako smo obhajali naš veliki državni praznik. Človeka boli, če pomisli na pretekle čase naše sramote, na vse slovesne »Te deumes«, ki jih je naša duhovščina pela Francu in Karlu; med njimi je bil tudi naš sedanji župnik. Kam smo prišli?

Rogaška Slatina. (Proslava Vidovega dne.) Rogaska Slatina si je odela praznično obleko že na predvečer Vidovega dne. Raz zdraviliških hiš so zasvetile neštete električne luči v raznih barvah. Slika Rogaske Slatine — iz razglednega stolpca na Tržaškem griču — je bila prava »Beneška noč.« Ob 9. uri zvečer je bil v veliki dvorani zdravilišča slavnostni koncert zdraviliške godbe. Vidov dan se je obhajal nad vse svečano. Ob 9. uri dopoldne je bila služba božja v zdraviliški kapeli sv. Ane, katere so se udeležili tukajšnji gosti, društva in korporacije. Našji sledila najvažnejša točka dneva in sicer otvoritev na novo zgrajene pravoslavne cerkve. Ustanovitelju g. protofereju Nikoli Trifuševiću iz Beograda in g. ravnatelju dr. Šteru gre

ljanski in poljski oddelek. Razen Jugoslavije se od slovanskih držav nista vdeležili razstave tudi še Češkoslovaška in Bolgarija. Pozivu pa so se odzvali naši primorski rojaki ter poslali na razstavo večino onih del, ki so izšla po svetovni vojni v Juljski Krajini. Njihova dela so razstavljeni v palači Nouffinito. V srednji dvorani na lepem in preglednem mestu so razstavljeni sledeča dela primorskih Slovencev: France Bevč: »Malčki in palčki«, (izdanje KTD v Gorici); France Bevč: »Pastirčki ob plesu in kresu«, (izdanje Slomškove zveze); France Bevč: »Pesmi«; France Bevč: »Faraoni«; Alojzij Gradnik: »Božje solze«, (Narodna tiskarna); prevod Wildejevih »Pravljic« (Narodna tiskarna); »Zbirka narodnih in drugih pesmi«, (Narodna tiskarna); Joža Lavrenčič: »Gorske pravljice«, (Goriška Matica); Simon Gregorčič: »Poezije IV.« (Narodna tiskarna); »Koledar za leto 1921. in 1922.« (Goriška Matica); Ivan Pregelj: »Plebanuš Joannes«, (Naša založba); Ribičič-Vouk: »Šest mladinskih iger«; Josip Ribičič: »V kraljestvu palčkov«, (Jug); Alojzij Remec: »Naši ljudje«, (Goriška Matica); od mesečnikov pa sta razstavljeni samo »Mladika« in »Novi rod«.

vsa čast, da sta si prizadevala ustanoviti v Rogaški Slatini za tuk. goste prepotrebno pravoslavno cerkev. Med darovalci, ki so prispevali različne cerkvene predmete, se odlikujejo posebno, prekrasno — na kraljevem dvoru — izdelane mašne obleke, ki jih je daroval N. V. kralj Aleksander I. — Ob 10. uri je začela pravoslavna služba božja, kateri je prisostvovalo vse tukajšnje občinstvo in društva. Vršila sta se potem običajna dopoldanska in popoldanska promenadna koncerta, pri katerih so se izvajale izrečno samo jugoslovanske točke Ob 8. uri zvečer je priredilo sokolsko društvo v nabito polni dvorani zdravilišča slavnostno akademijo spojeno z enodejanko »Damo klejv meč«. Najlepša in najimpozantnejša točka tega večera je bila živa slika »Ujedinjenje«. Viharno ploskanje in »živio«-klici so zaključili to najlepšo točko proslave Vidovega dne.

Konjice. V nedeljo dne 9. julija 1922 priredijo konjiški Nemci s priveski velikanski »Wiesenfest« v Zajčkem samostanu. Kakor slišimo bode več kot 300 udeležencev iz Konjic, Celja, Ptuj, Maribora itd. posetilo to prireditev. Izbrali so si Zajčki samostan, da morejo v tej idilični samoti docela nemoteno dati duška svojim »patrijotičnim čustvom« napram naši državi. Prireditelj je dovolilo okrajno glavarstvo v Konjicah. Radovedni smo, ali jo bode politična oblast tudi nadzirala.

Sv. Marjeta na Dr. p. Na Petrovo je umrl 26 letni fant Alojz Babič. Bil je prvi predsednik tukajšnjega Sokola. Kremenit značaj in plemenitost srca sta dičila nepozabnega brata. Iz vojne je prinesel kal sušice, ki mu je v najlepši dobi pretrgala nit življenja. Značilno za nasprotnike, kojih pa je imel blagopokojni malo, je dejstvo, da so ga na smrtni postelji izživali ponoči pod njegovim oknom z besedami: auf biks Sokol, pojdi vun, če imaš korajžjo! Da bi bil zdrav, z mokro cunjjo bi jih napodil!

Konjice. Na Vidov dan je prvič oficijelno nastopil novi konjiški okrajni glavar g. vladni tajnik Dr. Hubad. Kar to pot se je mogel prepričati s koliko iskrenostjo slavijo konjiški Nemci in nemškutarji državno slavo. Dočim poročajo listi o sijajnem praznovanju Vidovega dne v drugih mestih, trgovih in vaseh Slovenije, v Konjicah niti ena nemška ali nemškutarska hiša ni razobesila zastavo! Pač pa se nekdo v »Cillier Zeitung« z dne 29. jun. 1922. repenči radi dopisov iz Konjic, katere je objavila »Nova doba«. Med drugim trdi dopisnik, da Nemci nimajo namena žaliti patrijotičnega čustvovanja slovenskih sodržavljanov. Dejstvo, da Nemci in nemškutarji v Konjicah kljub opetovanim pozivom županstva, da naj razobesijo ob državnih praznikih zastave, tega do sedaj dosledno niso storili, dokazuje nad vse jasno, da imajo edinole namen provocirati in da se tudi za oblastvene pozive ne zmenijo, ako gre za državno slavo. Prireditelj pa moramo dopisniku »Cillier-Zeitung« ako se mu zdi komično, da se mora pristojne oblasti v enomer opozarjati na nedostatke, katere bi morale oblasti same videti in takoj odpraviti. V drugi državi bi enkratna opozoritev vsekako zadostovala. Upamo pa, da bode konjiško okrajno glavarstvo sedaj vendar enkrat ukrenilo potrebno, da takih opozoritev ne bode več treba.

JDS.

POZDRAVNI VEČER poslancu dr. Kukovec in njegovi rodbini priredi v obliki strankinega zbora mariborska krajevna organizacija demokratske stranke v sredo 5. t. m. ob 8. uri zvečer v mali dvorani Narodnega doma.

Na večeršnjem shodu JDS v Razvanju je nar. posl. dr. Kukovec ob navzočnosti najodličnejših mož občine obširno in poljudno razpravljal o vseh aktualnih političnih vprašanjih, o bodočem ustroju naše državne uprave, o koristih razdelitve države na oblasti, o krizi v našem zdravstvu, o naših gospodarskih problemih, o invalidnem vprašanju itd. G. dr. Sernee je slikal zborovalcem nepoštenost klerikalne politike, ki hoče biti krščanska, republikanska, komunistična in bogve kakšna še obenem. Izvolil se je pripravljalni odbor za ustanovitev krajevnih organizacij demokratske stranke,

Mariborske vesti.

Maribor 3. julija 1922.

m Himen. Poročil se je v frančiškanski cerkvi strok. učitelj Viktor Rode z gospodično Heleno Kraigherjevo, učiteljico v Postojni. Bilo srečno. — V nedeljo, dne 2. t. m. se je poročil g. Druškovič Franjo, uradnik j. ž., z g. Turk Tončko, učiteljico v Mariboru. Čestitamo!

m Gospod Hribar in mariborski Nemci. Gospod pokrajinski namestnik v Ljubljani, Ivan Hribar se je, kakor znano, napram uredniku beograjskega »Vremena« izjavil, da nastane vsled ustanovitve nevarnost, da pri nas prevladajo Nemci in nemčurji. Ravno ta gospod oziroma uprava, kateri stoji na čelu, pa čiti kjer le more naše mariborske Nemce in to celo tuje državljane. Dočim so tukajšnja stanovanjska oblastva zasegla večjemu številu Nemcev, ki nimajo v našem mestu nikakega posla in so poleg tega v mnogih slučajih celo tuji državljani, obširna stanovanja, do katerih niso upravičeni in jih celo izrabljajo za razne sestanke, na katerih se blati naš narod in našo državo, je pokrajinska uprava, kateri načeljuje g. Ivan Hribar, te zasege razveljavila! Tako se nahajajo brezposelni nemški rovarji proti naši državi še vedno v obsežnih stanovanjih, a zavedni Jugoslovenci, pred vsem uradniki pa so brez stanovanj ali pa se morajo potikati po nezdruhljivih luknjah. Ako želi pokrajinska vlada, da ji navedemo konkretne slučaje, smo ji vedno na razpolago, vprašamo pa g. namestnika Hribarja, kdo je kriv potem, da so mariborski Nemci še vedno tako ošabni in kdo je kriv, če si naši kraji ne žele več biti deležni milosti »zedinjene« Slovenije?

m Izrabljanje zaščite stanovanj premeščenih uradnikov in oficijev. Iz povsem zanesljive strani smo izvedeli, da nekateri iz Maribora v druge kraje premeščeni državni uradniki in oficijirji izrabljajo zaščito njihovih stanovanj. Kakor znano, krajevna stanovanjska oblast nima pravice zaseči stanovanja družinam v druge kraje premeščenih uradnikov, dokler ti ne dobe v svojem novem službenem kraju stanovanj. To je pravilno in pošteno, ni pa pravilno in pošteno, da nekatere družine nalašč nočejo za svojimi poglavarji, čeprav bi lahko dobile stanovanje v kraju njihove nove namestitve, ali pa tako stanovanje celo že imajo. Znan je n. pr. slučaj neke Nemke, soproge nekega državnega uradnika, ki bi se lahko preselila k možu na jug, kjer je sedaj nameščen, pa tega noče, ker ji ugaja v Mariboru, kjer ima nemško družbo, dočim bi je doli ne imela. Znani pa so nam še številni podobni slučajji ter slučajji nekaterih že zdavnaj premeščenih častnikov, ki imajo v Mariboru še vedno stanovanja in sicer popolnoma prazna. Vsi ti in podobni slučajji kličejo po remeduri; ljudi, ki tako nesramno izrabljajo zaščito stanovanj na škodo stotinam državnih uradnikov in drugih nameščenecv, bi bilo treba izločiti iz te zaščite, ker na ta način se stanovanjski bedi ne odpomore, ampak se jo še povečuje.

m Vsprejem srbske siročadi in njih koncert zdužen z veliko ljudsko veselico v nedeljo, dne 9. t. m. na vrtu vojaške realke naj bo v Mariboru občna manifestacija narodne ljubezni napram osiroteli deci. Zato bo pripravljani odbor storil vse, da kolikor mogoče proslavi ta dan, tako da bo spominjal vsakega državljana sirot, uboge in zapuščene dece ter ostal srbskim in mariborskim malim revčkom v svetlem spominu. Posebno sijajna manifestacija naj bo velika ljudska veselica, ki se bo vršila prihodnjo nedeljo popoldan. Prvič bomo čuli ta dan srbske popevke iz grl malih Srbijancev. Vso deco, srbsko in mariborsko, bo odbor pogostil in jim nudil razna razvedrila in veselje. Slovenske, hrvatske in srbske dame kar tekmujejo med seboj, kaj naj vse ukrenejo, da bo prireditelj tem lepše izpadla. Na vrtu kadetnice bodo pripravljeni paviljoni za jestvine, vino, pivo, slaščice, kavo, cvetlice in brezalkoholne pijače v katerih bodo stregle gospe in hčerke oficijerjev in meščanov. Za mladino bo pripravljen vrtiljak, za odrasle pratorna mlosice. Ves prostor bo bajno

električno razsvetljen. Da bo vsakomur omogočeno se prireditve udeležiti, se je določila vstopnina na samo dva dinarja.

m Sestava volilnih imenikov. Mestni magistrat nam sporoča: V sredo dne 5. julija dostavijo se hišnim posestnikom pole za vpis vseh moških, ki stanujejo v njihovi hiši in ki so spolnili z 20. junijem 1922. 21. leto starosti, ter so državljani kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Hišni posestniki so dolžni, da nemudoma vroče pole svojim stanovalcem. V hiši stanujejo stranke naj vpišejo vse moške svojega stanovanja, ki pridejo v poštev, po imenu in priimku, po poklicu, njih rojstne date, pristojnost, kedar so dobili sedanjo pristojnost, prejšnjo pristojnost in značaj, da so bili poprej drugam pristojni, od kedar da bivajo v Mariboru, da li so samopravni ali pod skrbstvom in da li sprejemajo ubožno podporo — vse pod tozadevno rubriko pole. Vsak, ki se vpiše, mora se podpisati v svoji vrsti pod predzadnjo rubriko in s tem potrditi resničnost podatkov. Ako je prizadeta oseba odsotna naj jo opiše vodja gospodinjstva ali imetnik dotičnega stanovanja, če tudi tega ni, pa hišni posestnik sam ali oskrbnik s tozadevnim pristavkom. Osebe, ki imajo v hiši samo trgovski lokal ali ki tam izvršujejo kako obrt ali drug posel, pa ne stanujejo v isti hiši, se vpišejo le v seznam one hiše, v kateri stanujejo. — Pole morajo biti izpolnjene tekom 48 ur, tako, da jih bodo hišni posestniki ali administratorji mogli v redu izpolnjene zročiti organom, ki jih odpošlje magistrat v petek dne 7. julija 1922. Ker morajo biti volilni imeniki sestavljeni, do 25. julija 1922. se pozivlja občinstvo, da gre na roko magistratnim nameščencem, kakor hišnim posestnikom, oskrbnikom in najemnikom.

m Zdravniško društvo v Mariboru ima v četrtek dne 6. julija ob 18. uri v kolodvorski restavraciji na Pragerškem odvoru sejo, h kateri so vabljeni vsi člani društva.

m Radj zakona o živilih. Tukajšnji mesar Franc Bergtold se je dne 1. julija zagovarjal pred okrajnim sodiščem radi prestopka po § 12. zakona o živilih. Bergtold je prodal prekajavalcem Tavčarju in Welleju v Krčevini pri Mariboru in sicer prvemu dne 11. aprila 65 kg, drugemu pa 20. aprila 348 kg svinjskega mesa oziroma slanine. Okrajni zdravnik, ki je to meso in slanino ogledal, pa je ugotovil, da je bilo meso in slanina pokvarjeno ter je je kot neužitno zaplenil. Bergtold je bil radi te malomarnosti obsojen na 2000 Din. globe.

m Velika kavarna. Najmodernejša kavarna v Sloveniji. Na razpolago tu in inozemski listi. Eleganten Bar. — Dnevno koncerti.

m Kavarna v mestnem parku. Od danes naprej pri lepem vremenu dnevno koncert od 17. do 19. in od 21. do 23 ure. —

Sokolstvo.

m Načelstvo »Kola jahačev Sokolov« poziva vse člane, da se v sredo t. j. 5. t. m. ob 6. uri zjutraj vdeležijo ob vsakem vremenu jahalne vaje, na kar se vrši važen pogovor za nastop vsesokolskega zleta v Ljubljani in samostojnega septembarskega nastopa v Mariboru. Zdravo! Načelstvo!

m Sokolska slavnost v Murski Soboti. V nedeljo 2. t. m. je Sokol v Murski Soboti priredil javno telovadbo. Nastopil je moški in ženski naraščaj ter moško in žensko članstvo jako lepo, ob velikem navdušenju občinstva, ki se ga je zbralo nad 2000. Nastopilo je tudi vojaštvo tamonjske posadke s prostimi vajami. Občinstvo mu je viharno ploskalo. V imenu predsedstva mariborske sokolske župe je pozdravil telovadce in občinstvo br. dr. Kovačič. Slavnost se je vršila v krasnem Szaparijevem vrtu.

Gospodarstvo.

m Dobava krušne moke. Dne 5. julija t. l. ob 10. uri dopoldne se sklene v divizijski intendanturi Komanda dravske divizijske oblasti v Ljubljani direktna pogodba za dobavo 120.000 kg krušne pšenične moke. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani — resantom na vpogled.

g Dobava moke, testenin, fižola in masti. Odelenje za mornarico v Zemunu sklence dne 15. julija t. l. ob 11. uri dopoldne direktno pismeno pogodbo za dobavo 8 vagonov krušne moke, 2 vagona testenin, 2 vagona fižola in 2000 kg masti. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

Pomorstvo.

»Pomorski Rječnik«. Upravo ovih dana izdao je agilni propagator i poznati pomorski stručnjak Rudolf Crnić,

poručnik trg. mornarice »Pomorski Rječnik«, prvi ove vrsti u našoj domovini. Bilo je raznih pokušaja, da se već i prije izradi ovaj toli potreban rječnik, ali je sve to više ili manje zapelo, uslijed otpornosti Nijemaca i Madžara, koji su u pomorstvu tolerirali sve jezike samo ne srpsko-hrvatski. Prošle godine obdržala se je u Bakru velika pomorska anketa na kojoj su naši ponajbolji pomorski stručnjaci izražali ovaj rječnik. Jedan između najagilnijih njenih članova, bio je p. poručnik R. Crnić, kojemu je bila na konen povjerena redakcija i izdavanje ovoga rječnika. On je svoju zadaću izveo časno i pedantno, te je ovaj rječnik

razdjelio prema izradjenom materijalu na 10 disciplina i to: 1. Nautiku. 2. Brodogradnju. 3. Opremu broda. 4. Manovru. 5. Metereologiju, oceanografiju i kartografiju. 6. Zapovijedi. 7. Brodsko računovodstvo. 8. Službeni saobraćaj. 9. Parostroj i 10. Razno. Rječnik je sastavljen u tri jezika i to talijansko-njemačko-hrvatski tako, da se s njim mogu poslužiti svi pomoreci bilo trgovačke, bilo ratne mornarice. Ovaj rječnik dobro će poslužiti svim pomorcima i ostalim institucijama i osobama kao carinicima, pom. agentima, odvjetnicima, spediterima, bankama, te svim onima, koji su bilo kojim poslom interesirani u našem pomorstvu. Ovaj je

rječnik već usvojen u našoj trgovačkoj i ratnoj mornarici. Kako vidimo, naši pomoreci već marljivo rade i usprkos slabog razumijevanja naših kapitalista, koji ne investiraju svoj kapital u pomorstvo, oni ne gube nadu, već organiziraju i stvaraju. — Mi sa svoje strane najljepše preporučamo ovaj dokument naše kulture, pa mislimo da nebi smjelo biti ni jednog našeg čovjeka, koji nebi imao ovo djelo u svojoj biblioteci. »Pomorski Rječnik« stoji 60 K. S poštom 72 K. a šalje se i na zahtjev i pouzdom. — Narudžbe se šalju na naslov uprave »Jugoslavenski Pomorac« Zagreb. — Prilaz Gj. Deželića br. 67.

Bernhard Kellermann:

PREDOR.

Roman.
(Dalje.)

Kot praktičen nadarjen človek se je lotil ocenjevanja troškov za enourno razsvetljavo koncertne palače. Složil se je, da velja okroglo tisoč dolarjev, potem pa se je dejal na premotrievanje poedinih moških glav. Ženske ga niso ni malo zanimalo. Nato je njegov pogled zopet zdrknil preko Lloydove prazne lože in se spustil doli v orkester, čigar desno krilo je bilo moč pregledati. Kakor vsakogar, kdor za glasbo nima umevanja, je Allana presenetila strojeva skladnost, s katero je orkester igral. Pomaknil se je nekoliko naprej, da bi videl glasbovoda, čigar palčico vodeča roka in laket se je le včasih pokazala nad pregrado. Koščeni, ozkoramni, distinguirani gentlemani, ki so mu za ta večer plačali šesttisoč dolarjev, je bil Allana popolna uganka. Opazoval je bilo dolgo in pozorno. Že vnanost tega moža je bila nenavadna. Njegova glava s ključastim nosom, z malimi, živimi očmi, stisnjenimi ustni in redkimi, navzad štrlečimi lasmi, je spominjala na jastrebovo. Zdelo se je, da so ga samo koža in kosti in zgolj živčevje. Toda stal je mirno sredi meteža zvokov in trušča in mu je po svoji volji vladal z namigom belih, navidez brezmočnih rok. Allana ga je občudoval kakor nekakšnega čarodejca infini ni poizkusil prodreti v tajinstvenost njegove moči. Zdelo se mu je, da ta mož pripada davni dobi in čudnemu, nepojmljivemu, tujemu plemenu, ki je na tem, da izumre.

Prav tedaj pa je suhljati vodja roke sprožil kvišku in jih stresal kakor da je pobesnel, in nenadoma se je zazdelo, da biva v teh rokah nadčloveška sila: orkester se je vzburlil, potem pa je na mah onemel.

Plaz pohvalnega ploskanja je zahrmel po dvorani, votlo bobneč po daljavnem prostoru. Allana si je odahnil in se vzpel, da bi vstal. Pa se je bil zmotil, zakaj spodaj so pihavci na lesenih glasbilih že uvajali adagio. Iz sosedne lože se je sem čez še slišal konec razgovora: »... dvajsetodstotna dividenda, razumeš? To je tako sijajno, da sijajnejše ne bi...«

In Allana je bil primoran zopet mirno sedeti. Vnovič je začel premotrivati sestav ložnega obloka, ki mu ni bil povsem umiljiv. Allanova žena pa, sama na tem, da postane pianistka, se je glasbi vdajala z vso bitnostjo. Ob možu je Maud bila videti drobna in mala. Nežno, rjavo, madonško glavo je bila oprla na belo rokavico in njeno prosorno uho je pilo zvočje, ki je plivalo od spodaj, od zgoraj, od nekod. Silna drhtavica ozračja, ki sta ga povzročali dve stotini glasbil, je stresala sleherni živec njenega telesa. Njene oči so bile razklenjene in so brez pogleda strmele v daljino. Tofika je bila njena razigranost, da so se ji na nežnih, gladkih licih pokazale okrogle rdeče lise.

Nikdar poprej se ji je zdelo, ni glasbe občutevala globlje, sploh nikoli še ni slišala takšne glasbe. Preprosta melodija, skromen vmesni motiv je mogel v njeni duši ustvariti dotlej neznano vedrino. Posamen zvok je mogel kresniti ob nepoznano, skrito žilo blaženstva, da je zableščalo po vsej Maudini notrini in ji jemalo vid. In vse občutje, kar ga je v njej izzvala ta glasba, je bilo zgolj radost in lepota! In vse pojave, ki jih je prikazivala ta glasba, so bile ožarijene s svetostjo in blaženstvom in lepše nego živa bitnost.

Maudino življenje je bilo prav tako preprosto in skromno kakor njena pojava. Ni bilo v njem ne velikih dogodkov ne posebnih znamenitosti: enako je bilo življenju tisočih mladih deklet in žena. Rojena je bila v Brooklynu, kjer je imel oče tiskarno, vzgajala pa jo je in razvajala mati Nemka na nelskem posestvu v berkshirskih gorica. Hodila je v dobro šolo, dva tečaja je bila slušateljica predavanj v chantanovski poletni šoli, polnila si je glavico z obiljem modrosti in znanja, pa ji večina vsega tega ni ostala v spominu. Dasi za glasbo ni bila čez mero nadarjena, se je izučila na klavirju in je svoje študije pri prvovrednih učiteljih dovršila v Münchenu in v Parizu. Zmoterjo je mnogo prepotovala (oče je bil davno mrtev), gojila je sport in je flirtovala z mladim moškim svetom, kakor mlada dekleta sploh. Mladenka je sanjerala o nekom, ki zdaj ni več mislila nani, je Hobbyju, stavbarju, ko jo je zasnuhil, odrekla, ker ga je mogla ljubiti samo kakor tovariša, in se je omožila z inženierjem Mac Allanom, ker ji je ugajal. Še pred poroko ji je umrla drobna, oboževana mati in Maud je za njo točila bridke solze. V drugem letu zakonstva je porodila otroka, deklico, in jo je malikovalno ljubila. To je bilo vse in je bila srečna.

Ko je glasbo uživala v nekakšni divni omotičnosti, je v njej kakor pričarano vzevalo bohotje spominov, ki so se, tako se je zdelo, izmenjavali samozvani in ki so vsi bili nenavadno jasni in čudovito pomembni. In njeno življenje se ji je nenadoma zazdelo tajinstveno, globoko in bogato. Videla je pred seboj poteze svoje drobne matere, neskončno preblazene in dobrotne, pa ni ob njih čutila nič žalosti, marveč zgolj radovanje in

nedoposredno ljubezen. Kakor da je mati še med živimi. Hkrati se je pred njo pojavila krajina v berkshirskih gorica, ki jo je bila dekle tolikrat prevzela na kolesu. Ampak krajina je bila polna tajinstvene krasote in čuden blišč jo je navdajal. Domislila se je Hobbyja in v istem hipu je pred seboj uzrla svojo dekleško sobo, polno knjig. Videla je samo sebe: sedi ob klavirju in se vadi. Ali neposredno nato se je zopet prikazal Hobby. Sedel je poleg nje na klopi kraj loptašišča, ki je bilo že zamračeno, da so se mogle razločevati samo še bele črte opredelkov za lawn-tennis. Hobby je bil eno nogo križem povesil na drugo ter je z raketom klesal končino svojega belega črevlja in kramljaj. Videla je samo sebe in je videla, da se je smehljala, zakaj Hobby ni govoril drugega nego zaljubljene nezmiselnosti. Toda vedra, prešerna, nekam porogljiva pasaža je odvela Hobbyja in v spomin prizvala tisti veseli piknik, ob katerem je bila vprvič videla Mac Allana. Bilo je na posetu pri Lindleyjevih v Buffalo in bilo je poleti. Vgozdu sta stala dva avtomobila, njih pa je bil ov vsen pač kakih dvanaest, dam in gospodov. Vsak poedini obraz je zopet prepoznala razločno: Bilo je vroče, gospodje so bili suknjiče odložili in tla so žarela. Skuhal naj bi se čaj in Lindley je pozval: »Allan, ali nam ne bi zakurili?« Allan je odvrnil: »All right!« In Maud se je zdaj zazdelo, da je že takrat ljubila njegov glas, tisti globoki, topli, v prsni duplini mu brneči glas. Pa je videla kako je Allan zanetil ogenj. Kako je tih, v nemar puščen lomil in drobil dračje, kako je delal. Videla je, kako je bil s privihranimi srajčnimi rokavi počenil pred ognjem in oprezno podpihaval in je bila nenadoma zapazila, da mu je desni laket tetoviran. (Dalje prihodnjič.)

Glavni urednik: Radivoj Rekar.

Odgovorni urednik: Rudolf Oslm.

Mala oznanila

Prodaja se: Postelja iz trdega lesa, nočna omarica, žimnica, visoka omarica, toaletna miza in umivalna miza z mramornato ploščo. Slemenšek, Majstrova ulica 17. 1071

Dobro mleko za otroke se dobi vsak dan v mlekarini Ivana Golob, Slovenska ulica št. 16. 1040 6-4

Katera narodna boljša družina sprejme na hrano in stanovanje za 1922/23 dva dijaka (brata)? Ponudbe na upravo lista.

Zamenjam stanovanje v Celju, obstoječe iz treh velikih, svetlih sob v pritličju, kuhinje in pritličja, za stanovanje s 4-5, četudi manjšimi sobami v Mariboru, če mogoče v bližini parka, event. s kosčkom vrta. — Naslov pove uprava »Tabora«.

Išče se

soba

za solidnega gospoda z separiranim vhodom, ako mogoče v centru mesta in s celo oskrbo. Ponudbe na upravo »Tabora« pod »Takoj«.

Pristopajte k Jugoslovnski Matici.

»Struna«, oddelek Glasbene Matice

v Mariboru

izdaja zbornik za salonski orkester (flavta, violina I. va, violina oblig., violoncello, bas, harmonij, klavir in udarala). Skladbe so večinoma tako aranžirane, da se jih lahko proizvaja tudi z manjšo zasedbo. Muzikalije se razpošiljajo le proti gotovini ali povzetju. Naročila sprejema Glasbena Matica, oddelek »Struna« v Mariboru.

I. serija.

1. V. Parma: Mandolinata iz opere »Stara pesem« . Din. 12.—
2. " " Ljubavni dvospev } iz operete vsak
3. " " Petrogradska pesem } Caričine komad
4. " " »Moje ideal« valčkovapesem } Amaconke Din. 12.—
5. " " Balkanska koračnica " 12.—
6. " " Overtura k opereti »Caričine Amaconke«
a) za zalonski orkester " 30.—
b) za violino in klavir (violino obligato ad libitum) " 16.—
7. O. Dev: »Pastirica« idila " 15.—
8. M. Schönherr: »Iz slovanskih krajev« valček " 18.—
9. K. Mašek: Barkarola " 12.—
10. I. Muhvič: »Ispod Tatre« koračnica po slovačkih napjevima " 12.—

II. serija.

11. Ant. Foerster: Slovenska slavnostna koračnica po narodnih napevih " 13.—
 12. A. Gervais: »Bosanska Saloma« (Čergo moja), Foxtrot, (gorinavedena zasedba vrh tega Clarinetto in Cornetto ad libit.) " 15.—
 13. V. Parma: »Bela Ljubljana«, valček po slovanskih napevih " 20.—
 14. Jos. Verbič: »Planinski pozdrav«, koračnica " 13.—
 15. I. Muhvič: »Tko pjeva, zlo ne misli«, karišik (gorinavedena zasedba, vrh tega Tromba C ad libit.) " 22.—
 16. V. Parma: »Zvezda Primorja«, koračnica po slovanskih napevih (poklonjena ustanoviteljcu »Strune« gosp. Al. Križnič-u) " 13.—
 17. Jos. Verbič: »Večerno žuborenje«, valček " 18.—
 18. A. Gervais: »Iz veselog Srema«, potpourri (gorinavedena zasedba, vrh tega Clarinetto in Cornetto ad libitum) " 22.—
 19. R. Labas: »Slovo«, koračnica " 13.—
 20. V. Parma: Fantazija iz opere »Ksenija« " 30.—
- Opomba. Pri komadih I. serije se dobijo dublete I.ve violine po Din. 1'50 (k št. 6 po Din. 2'50) dokler zaloga traja. Pri komadih II. serije je dubleta I.ve violine že priložena.